

rence som for nærværende Tid, er det ikke usandsynligt, at Sparekasserne svare: Nej, nu kniber det for jer, nu blive vi ved den Rente, som I have drevet det op til, selv om vi derved skulle komme til at sætte noget til af de Reservefonds, som vi have opsparet i Aarenes Løb, nu er det vor Tur; da vi kom til jer, fandt vi intet Øre, og nu ville vi gøre Gengæld. Dette er imidlertid, mine Herrer, ikke nogen ønskelig Tilstand. Sparekasserne maa nu anstrenge sig til det yderste for at holde paa Indskuddene ved høje Indlaansrenter og en Anbringelse af Kapital, som jeg nok tør sige undertiden ikke er ganske i Overstemmelse med anerkendte Principper for Sparekassevirksomhed. Det kan eftervises, at rene Sparekasser nu anbringe Indlaansmidler til Oprettelse af Banker, til Skibes Anskaffelse, ved Sikkerhed i Hoteller og andre mindre gode Objekter eller i Partialobligationer i industrielle Foretagender, hvad der ikke er sjældent. Ligeledes kan det eftervises, hvad der, saa vidt jeg erindrer, er dvælet ved her i Dag, at de forhøje 1ste Prioritets-Renten til 5 pCt., især i Jylland, hvoraf Følgen jo let kan blive den, at de ved den første Lejlighed kommer til at miste disse deres allerfineste Panter. Jeg er ikke utilbøjelig til at give kyndige Folk Ret, naar de paastaa, at Tilstanden for nærværende Tid maa betegnes som ret utaalelig og ikke uden Fare, og jeg maa derfor sige, at jeg ikke kan se rettere, end at en Foranstaltning som den foreslaaede, en Foranstaltning, der har en Virkning som den, den foreslaaede vil have, maa jeg betragte som nyttig, betimelig og hensigtsmæssig.

Men naar vi nu — hvad vi jo dog ere forpligtede til — paa den anden Side se hen til, hvilken Virkning det kan have i de bestaaende Forhold, som de vedkommende betragte som konsoliderede i Henhold til den gældende Lovgivning, er det allerede af den ærede Forslagsstiller fremhævet, at man jo for saa vidt ikke vil komme til at træde de paagældende Instituter, som man nærmest har for Øje, for nær, eftersom der jo i det hele ikke er noget absolut Forbud i Lovforslaget mod at betale endogsaa en hvilken som helst Rente. Det er jo, som den ærede Forslagsstiller sagde, et Forbud, der er knyttet til Opretholdelsen eller Bevarelsen af de Stempelbegunstigelser, som Sparekasserne for nærværende Tid ere i Besiddelse af. Jeg vil da ogsaa yderligere oplyse, at de ældre Banker, der have saavel Sparekasse som Indlaansafdeling ikke have vist sig at være

af dem, der gaa i Spidsen med en Rente-forhøjelse. Jeg har nogen Grund til at tro, at disse ældre Banker, som altsaa leve under Sparekassetilsyn, ikke have noget væsentligt at indvende mod den Forholdsregel, som der her foreslaas. Hvad de Banker angaar, der som f. Eks. Privatbanken, Fyns Diskontokasse og nogle flere, slet ikke tage mod Sparekasteindskud, ere de jo ganske uberørte af Loven. Tilbage blive saa de Banker, som ere stiftede, efter at Sparekasseloven er traadt i Kraft. Disse Banker ere jo altsaa i det Tilfælde, at de ville kunne unddrage sig Lovens Virkninger, dersom de give Afkald paa den Begunstigelse, de have faaet med Hensyn til Stempelpapirs Benyttelse, men jeg maa sige, at for dem kunde man, foruden denne Bemærkning, ogsaa gøre den anden, at de i Modsætning til alle andre leve uden noget som helst Tilsyn eller uden nogen som helst Indskrænkning fra Lovgivningsmagts Side. Det er en ejendommeligt Stilling, de paa den Maade indtage, at de altsaa have samme Stempelbegunstigelse som de under Tilsyn staaende Sparekasser, d. v. s., de have Rettigheden uden de dermed følgende Forpligtelser, nemlig Tilsyn fra det offentlige Side, eftersom man i sin Tid ikke har villet vedtage den Bestemmelse i 1879-Lovforslaget, som vilde have medført, at de nu vilde have staaet under et Tilsyn. Jeg kan derfor ikke udtale andet end, at jeg maa hilse den Tanke, der ligger til Grund for dette Lovforslag, med Tilfredshed. Jeg tror bestemt, at de i Befolkningen, som nære den Mening, at det er for stærkt Indgreb i Befolkningens Rettigheder at fastsætte en Maksimumsrentenydelse gennem en lovbestemt Institution, nemlig en Kommission som den her foreslaaede, ville komme til en anden Mening, naar man oplyser dem om, at Udviklingen af vort Sparekassévæsen paa en rolig og uforstyrret Maade, er af Vigtighed saavel for Sparerne som for Laantagerne. Disse to Ting ere jo ganske uadskillige ved en Sparekasse, at den paa samme Tid er Sparekasse for den ene Part og Laangiver for den anden, og for begge disse Parter er det af Vigtighed, at den hele, store Virksomhed, som vore Sparekasser repræsenterer, og deres hele Udvikling, som hidtil har været meget tilfredsstillende, ikke skal tage Skade ved vovede Dispositioner, der blive en Følge af den for høje Indlaansrente, der atter medfører Krav om forøget Udlaansrente, hvilket jo vilde være en overordentlig stor Kalamitet. Naar man